

מינוי יו"ר למועצה הלאומית למחקר ולפיתוח אזורי

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם, להמליץ בפני נשיא המדינה על מינויה של פרופ' נאווה רצון כיושבת ראש המועצה הלאומית למחקר ולפיתוח אזורי מכת סעיפים 4(ב)1 ו-1(ד)1 לחוק המועצה הלאומית למחקר ולפיתוח אזורי, התשס"ג – 2002, לתקופת כהונה של ארבע שנים.

דברי הסבר

רקע כללי

1. חוק המועצה הלאומית למחקר ולפיתוח אזורי, התשס"ג – 2002 (להלן – חוק המולמו"פ) מקים את המועצה הלאומית למחקר ולפיתוח אזורי (להלן – המולמו"פ).
2. תפקידי המולמו"פ הם:
 - (1) לייעץ לממשלה בנושא תכנון, ארגון והסדרה של המחקר והפיתוח האזורי ובנושא תקציבים לפיתוחו;
 - (2) להמליץ לממשלה על קווים למדיניות לאומית כוללת, שנתית ורב שנתית, בתחום המחקר והפיתוח האזורי;
 - (3) להמליץ לממשלה בכל הנוגע לתחומי עדיפות לאומיים בנושא המחקר והפיתוח האזורי;
 - (4) להמליץ לממשלה על הקמת תשתיות למחקר ולפיתוח, ועל ביצוע פרויקטים בתחום המדע והטכנולוגיה;
 - (5) לייעץ לממשלה, וכן לועדת השרים לענייני מדע וטכנולוגיה ולפורום המדענים הראשיים של משרדי הממשלה או לגופים אחרים הממלאים תפקיד דומה, בנושאים הקשורים למחקר ולפיתוח הממשלתי, לרבות בנושא הקמת מוסדות מחקר ממשלתיים והחזקתם, וכן להמליץ על אמות מידה מקצועיות למינוי המדענים הראשיים במשרדי הממשלה ולמינוי ראשי מוסדות מחקר ממשלתיים;
 - (6) לייעץ לממשלה, לפי בקשתה, בכל נושא אחר הקשור לתחום המחקר והפיתוח (סעיף 5 לחוק המולמו"פ).
3. סעיף 4 לחוק המולמו"פ קובע את הליך מינוי המועמדים למולמו"פ, לפי העקרונות הבאים:
 - א. המולמו"פ תהיה בת 15 חברים ומשקיף אחד, אשר ימונו על-ידי נשיא המדינה על-פי המלצת הממשלה;
 - ב. חברי המולמו"פ יהיה אזורי ישראל ותושביה;
 - ג. חברי המולמו"פ יהיו מי שאינם נושאים בתפקיד ניהולי פעיל בתחום המחקר והפיתוח;
 - ד. בהרכב המולמו"פ ינתן ביטוי הולם לייצוגם של בני שני המינים;
 - ה. מינוי המולמו"פ הוא לתקופה של ארבע שנים, וניתן להאריך את התקופה בשנתיים נוספות.
 - ו. יושב ראש המולמו"פ יהיה מדען בעל מוניטין וניסיון בניהול מערכות מחקר ופיתוח, שאינו עובד מדינה שימונה לאחר התייעצות עם ועדת השרים לענייני מדע וטכנולוגיה ובנשיא האקדמיה הלאומית למדעים (להלן – האקדמיה).
4. שרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה מציעה כי הממשלה תמליץ בפני נשיא המדינה על מינוי פרופ' נאווה רצון כיו"ר המולמו"פ, מכח סעיפים 4(ב) ו-1(ד) לחוק המולמו"פ, לתקופת כהונה של ארבע שנים.
5. פרופ' רצון היא פרופ' אמריטה באוניברסיטת ת"א – עד ליום 1.10.2024 שימשה כראש בית הספר למקצועות הבריאות בפקולטה לרפואה, וכן כחברת הנהלת הפקולטה לרפואה וכחברה בסנאט האוניברסיטה. מלבד פעילות אקדמית עניפה, פרופ' רצון הינה חברה במועצה הלאומית לבריאות

העובד, ובעבר שימשה, בין היתר, כתברה במועצה הלאומית לשיקום וכיו"ר המועצה לקידום נשים במדע שליד משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה.

6. מהאמור עולה כי פרופ' רצון היא מדענית בעלת מוניטין וניסיון בניהול מערכות מחקר ופיתוח. כמו כן, היא איננה עובדת מדינה.

7. הליכי ההיוועצות הנדרשים לפי דין קודם למינוי הושלמו: ביום 10.12.2025 פנתה השרה לנשיא האקדמיה הלאומית למדעים ולחברי ועדת השרים לחדשנות, מדע וטכנולוגיה בדבר כוונה למנות את פרופ' רצון לתפקיד. ביום 22.12.2025 הודיע נשיא האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים כי הוא אינו מתנגד למינוי ומצטרף להמלצת השרה. ביום 23.12.2025 אישר שר החקלאות וביטחון המזון כי נערכה עמו היוועצות. ביום 03.02.2026 אישר שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי כי הוא סבור שמדובר במינוי ראוי. ביום 05.02.2025 אישר שר הכלכלה והתעשייה כי נערכה עמו היוועצות ובירך על המינוי.

8. מועמדותה של פרופ' רצון נבדקה על-ידי הייעוץ המשפטי של משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה, כנדרש בהנחיות היועץ המשפטי לממשלה 1.1500 בנושא בדיקת מינויים על-ידי היועצים המשפטיים למשרדי הממשלה.

9. בהנחיית היועמ"ש הנ"ל נקבע כי אין להמליץ על מינוי של מי שיש לו זיקה אישית, עסקית או פוליטית לשר משרי הממשלה, זולת אם נמצא שיש לו כישורים מיוחדים בתחומי פעולתו של הגוף אליו הוא מיועד להתמנות – זאת, בדומה להסדר שקובע סעיף 18 לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 ביחס לחברות ממשלתיות ולתאגידים ציבוריים.

10. פרופ' רצון ציינה כי היא נשואה למיכאל רצון, אשר שימש כחבר בכנסת ה-13 ובכנסת ה-16 מטעם הליכוד. בהתאם לחוקת הליכוד, מי ששימש כחבר הכנסת מטעם המפלגה ממשיך לשמש כחבר מרכז הליכוד – ובניגוד לחברות במפלגה כשלעצמה, נחשב בכך למי שהוא בעל זיקה פוליטית לשרי המפלגה.

11. בהיותה נשואה למי שהוא בעל זיקה פוליטית, נבחנו כישוריה המיוחדים של פרופ' רצון. בתמצית, כישוריה של פרופ' רצון כוללים:

א. מצוינות אקדמית: פרופ' רצון היא פרופסור מן המניין, והישיגיה האקדמיים כוללים עשרות פרסומים בכתבי עת שפיטים, זכייה במענקי מחקר וניסיון רב בהנחיית חוקרים. תחומי המחקר של פרופ' רצון משלבים מחקר בסיסי ויישומי, טכנולוגיות מתקדמות ויישום קליני.

ב. ניסיון ניהולי בכיר ומערכתי: לפרופ' רצון ניסיון בניהול מערכות גדולות ומורכבות באקדמיה (ראש ביה"ס למקצועות הבריאות באוניברסיטת ת"א – כ-2000 סטודנטים ו-200 אנשי סגל) ובמערכת הבריאות (הקמה וניהול מחלקות בבתי חולים כמו בילינסון ושניידר). הניסיון כולל ניהול תקציבים, תשתיות וכוח אדם.

ג. היכרות עם תחומי מחקר מגוונים: לפרופ' רצון ניסיון ביצוע מחקרים רב-תחומיים בשיתוף עם דיסציפלינות כגון הנדסה, חינוך ופסיכולוגיה. היא שימשה כתברה בוועדות אוניברסיטאיות שונות (כגון הסנאט) ונחשפה לעולמות תוכן רחבים במסגרת הכשרות מקצועיות.

ד. יכולת יזמות וביצוע פרויקטים: לפרופ' רצון ניסיון בהובלת פרויקטים המשלבים טכנולוגיה בהוראה ובקליניקה, לצד יוזמות חברתיות-אקדמיות (כגון טיפול בילדים ביפו ושילוב סטודנטים עם מוגבלויות), שהפכו לתוכניות מוסדיות קבועות.

ה. ניסיון בהתוויית מדיניות ושיפוט מקצועי: לפרופ' רצון ניסיון בכהונה ארוכת שנים בוועדות מייעצות למשרדי הבריאות והעבודה, וכן כיו"ר המועצה לקידום נשים במדע. כמו כן, היא בעלת ניסיון רב כתברה בוועדות מינויים, הדורש הערכת התאמה מקצועית ואקדמית של חוקרים מתחומים שונים.

12. לנוכח העובדה שהזיקה הפוליטית של פרופ' רצון נובעת מהיותה נשואה לח"כ לשעבר מיכאל רצון, אשר על פי הנתען אינו עוסק בפוליטיקה כיום וחברותו במרכז הליכוד נובעת מתפקיד שמילא לפני שנים רבות, יש לקבוע שהזיקה הפוליטית של המועמדת הינה על הצד הנמוך. בשים לב לאמור נקבע בחוות הדעת המשפטית המצ"ב שדי בכישורים המיוחדים שפורטו לעיל על מנת לקבוע שאין מניעה משפטית לאשר את המינוי.

13. המועמדת חתמה על הסדר למניעת ניגוד עניינים כמתחייב.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי.

תקציב

לא רלוונטי.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

אין.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

אין מניעה לאור חוות הדעת הנלוות.

סיווגים

סיווג ראשי: 04מינויים

תחום פעולה עיקרי: 02חברה וכלכלה

מגישה: שרת החדשנות, המדע
והטכנולוגיה

י"ח בשבט התשפ"ו
5 בפברואר 2026

הלשכה המשפטית

יום חמישי י"ח שבט תשפ"ו

05/02/26

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה: מינוי יו"ר למועצה הלאומית למחקר ולפיתוח אזורי.

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

1. סעיף 4 לחוק המועצה הלאומית למחקר ולפיתוח אזורי, התשס"ג – 2002 (להלן – "חוק המולמו"פ") קובע את הליך מינוי המועמדים למועצה הלאומית למחקר ולפיתוח אזורי (להלן – "המולמו"פ"), כדלקמן:

א. המולמו"פ תהיה בת 15 חברים ומשקיף אחד, אשר ימונו על-ידי נשיא המדינה על-פי המלצת הממשלה¹, אשר יגיעו מהמגזרים הבאים:

1) יו"ר – מדען בעל מוניטין ונסיון בניהול מערכות מחקר ופיתוח, שאינו עובד מדינה; המינוי ייעשה לאחר התייעצות בוועדת השרים לענייני מדע וטכנולוגיה ובנשיא האקדמיה²;

2) חבר האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים (להלן – "האקדמיה") – המינוי ייעשה לאחר היוועצות בנשיא האקדמיה³;

3) ארבעה מדענים בעלי ניסיון ומוניטין במחקר ופיתוח בממוסד מוכר להשכלה גבוהה, העוסק במחקר ובהם חבר אחד לפחות מתחום מדעי החברה והרוח – המינוי ייעשה היוועצות במועצה להשכלה גבוהה לאחר שהובאה לפניה המלצתו של נשיא האקדמיה⁴;

4) ארבע מומחים אנשי התעשייה עתירת הידע, בעלי ניסיון ומוניטין במחקר ובפיתוח תעשייתי או בניהול – לאחר היוועצות במדען הראשי של משרד התמ"ת ונשיא התאחדות התעשיינים⁵;

5) ארבעה מדענים בעלי ניסיון ומוניטין בתחום המדיניות וקביעת סדרי העדיפויות והצרכים של המחקר והפיתוח הדרושים לביצוע תפקידי הממשלה, לרבות מדענים שהם עובדי מוסדות מחקר ממשלתיים – לאחר היוועצות בפורום המדענים הראשיים של משרדי הממשלה⁶;

¹ סעיף 4(א) לחוק המולמו"פ.

² סעיף 4(ב)(1) ו-4(ד)(1) לחוק המולמו"פ.

³ סעיף 4(ב)(2) ו-4(ד)(2) לחוק המולמו"פ.

⁴ סעיף 4(ב)(3) ו-4(ד)(3) לחוק המולמו"פ.

⁵ סעיף 4(ב)(4) ו-4(ד)(4) לחוק המולמו"פ.

⁶ סעיף 4(ב)(5) ו-4(ד)(5) לחוק המולמו"פ.

הלשכה המשפטית

6) כלכלן בעל ניסיון ומוניטין בתחום כלכלת המחקר והפיתוח – לאחר היוועצות עם נגיד

בנק ישראל;⁷

7) משקיף – מדען בעל ניסיון ומוניטין במחקר ופיתוח במערכת הבטחון – לאחר היוועצות

עם ראש מפא"ת.⁸

ב. חברי המולמו"פ יהיה אזרחי ישראל ותושביה;⁹

ג. חברי המולמו"פ יהיו מי שאינם נושאים בתפקיד ניהולי פעיל בתחום המחקר והפיתוח;¹⁰

ד. בהרכב המולמו"פ ינתן ביטוי הולם לייצוגם של בני שני המינים.¹¹

2. שרת החדשנות, המדע והטכנולוגיה מציעה כי הממשלה תמליץ בפני נשיא המדינה על מינוי נאווה רצון כיו"ר המולמו"פ, מכח סעיפים 4(ב) ו-1(ד) לחוק המולמו"פ, לתקופת כהונה של ארבע שנים.

3. פרופ' רצון היא פרופ' אמריטה באוניברסיטת ת"א – עד ליום 1.10.2024 שימשה כראש בית הספר למקצועות הבריאות בפקולטה לרפואה, וכן כחברת הנהלת הפקולטה לרפואה וכחברה בסנאט האוניברסיטה. מלבד פעילות אקדמית עניפה, פרופ' רצון הינה חברה במועצה הלאומית לבריאות העובד, ובעבר שימשה, בין היתר, כחברה במועצה הלאומית לשיקום וכיו"ר המועצה לקידום נשים במדע שליד משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה.

4. מהאמור עולה כי פרופ' רצון היא מדענית בעלת מוניטין וניסיון בניהול מערכות מחקר ופיתוח, אשר איננה עובדת מדינה.

5. הליכי ההיוועצות הנדרשים לפי דין קודם למינוי הושלמו: ביום 10.12.2025 פנתה השרה לנשיא האקדמיה הלאומית למדעים ולחברי ועדת השרים לחדשנות, מדע וטכנולוגיה בדבר כוונה למנות את פרופ' רצון לתפקיד. יצוין כי הפניה לחברי ועדת השרים נעשתה בכתב לכל חברי הוועדה, ולפיכך יש לראות בה שוות ערך, למעשה, לפניה בכתב לוועדת שרים לפי סעיף 38(ב) לתקנון עבודת הממשלה.

6. ביום 22.12.2025 הודיע נשיא האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים כי הוא אינו מתנגד למינוי ומצטרף להמלצת השרה. ביום 23.12.2025 אישר שר החקלאות וביטחון המזון כי נערכה עמו היוועצות; ביום 3.2.2025 אישר שר הנגב, הגליל והחוסן הלאומי כי הוא סבור שמדובר במינוי ראוי; וביום 5.2.2026 אישר של הכלכלה והתעשייה כי התקיימה עמו היוועצות.

קשיים משפטיים:

⁷ סעיף 4(ב) ו-1(ד) לחוק המולמו"פ.

⁸ סעיף 4(ג) ו-1(ד) לחוק המולמו"פ.

⁹ סעיף 4(א) לחוק המולמו"פ.

¹⁰ סעיף 4(ב) לחוק המולמו"פ.

¹¹ סעיף 4(ה) לחוק המולמו"פ.

הלשכה המשפטית

7. המינוי נבדק על-ידי הייעוץ המשפטי של משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה, כנדרש בהנחיות היעוץ המשפטי לממשלה 1.1500 בנושא בדיקת מינויים על-ידי היועצים המשפטיים למשרדי הממשלה, ונקבע כי אין מניעה למינוי.

8. בהנחיית היועמ"ש הנזכרת נקבע שאין להמליץ על מינוי מי שיש לו זיקה אישית, עסקית או פוליטית לשר משרי הממשלה זולת אם נמצא שיש לו כישורים מיוחדים בתחומי פעולתו של הגוף אליו הוא מיועד להתמנות – זאת, בדומה להסדר שקובע סעיף 18 לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 ביחס לחברות ממשלתיות ולתאגידים ציבוריים.

9. פרופ' רצון ציינה כי היא נשואה למיכאל רצון, אשר שימש כחבר בכנסת ה-13 ובכנסת ה-16 מטעם הליכוד. בהתאם לחוקת הליכוד, מי ששימש כחבר כנסת מטעם המפלגה ממשיך לשמש כחבר מרכז הליכוד (אשר נחשב ל"גוף בוחר" לפי חוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים), תשי"ט-1959) – ובניגוד לחברות במפלגה כשלעצמה, נחשב בכך למי שהוא בעל זיקה פוליטית לשרי המפלגה.

10. בהיותה נשואה למי שהוא בעל זיקה פוליטית, נבחנו כישוריה המיוחדים של פרופ' רצון. בתמצית, כישוריה של פרופ' רצון כוללים:

א. **מצוינות אקדמית:** פרופ' רצון היא פרופסור מן המניין, והישיגיה האקדמיים כוללים עשרות פרסומים בכתבי עת שפטיים, זכייה במענקי מחקר וניסיון רב בהנחיית חוקרים. תחומי המחקר של פרופ' רצון משלבים מחקר בסיסי ויישומי, טכנולוגיות מתקדמות ויישום קליני.

ב. **ניסיון ניהולי בכיר ומערכת:** לפרופ' רצון ניסיון בניהול מערכות גדולות ומורכבות באקדמיה (ראש ביה"ס למקצועות הבריאות באוניברסיטת ת"א – כ-2000 סטודנטים ו-200 אנשי סגל) ובמערכת הבריאות (הקמה וניהול מחלקות בבתי חולים כמו בילינסון ושניידר). הניסיון כולל ניהול תקציבים, תשתיות וכוח אדם.

ג. **היכרות עם תחומי מחקר מגוונים:** לפרופ' רצון ניסיון ביצוע מחקרים רב-תחומיים בשיתוף עם דיסציפלינות כגון הנדסה, חינוך ופסיכולוגיה. היא שימשה כחברה בוועדות אוניברסיטאיות שונות (כגון הסנאט) ונחשפה לעולמות תוכן רחבים במסגרת הכשרות מקצועיות.

ד. **יכולת יזמות וביצוע פרויקטים:** לפרופ' רצון ניסיון בהובלת פרויקטים המשלבים טכנולוגיה בהוראה ובקליניקה, לצד יוזמות חברתיות-אקדמיות (כגון טיפול בילדים ביפו ושילוב סטודנטים עם מוגבלויות), שהפכו לתוכניות מוסדיות קבועות.

ה. **ניסיון בהתוויית מדיניות ושיפוט מקצועי:** לפרופ' רצון ניסיון בכהונה ארוכת שנים בוועדות מייעצות למשרדי הבריאות והעבודה, וכן כיו"ר המועצה לקידום נשים במדע. כמו כן, היא בעלת ניסיון רב כחברה בוועדות מינויים, הדורש הערכת התאמה מקצועית ואקדמית של חוקרים מתחומים שונים.

11. לנוכח העובדה שהזיקה הפוליטית של פרופ' רצון נובעת מהיותה נשואה לח"כ לשעבר מיכאל רצון, אשר על פי הנטען אינו עוסק בפוליטיקה כיום וחברותו במרכז הליכוד נובעת מתפקיד שמילא לפני שנים רבות, יש לקבוע

הלשכה המשפטית
שהזיקה הפוליטית של המועמדת הינה על הצד הנמוך. לפיכך, די בכישורים המיוחדים שפורטו לעיל על מנת לקבוע שאין מניעה משפטית לאשר את המינוי.

12. המועמדת חתמה על הסדר למניעת ניגוד עניינים.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם : לא רלוונטי.

עמדת הייעוץ המשפטי של משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה : אין מניעה לקבלת החלטה לאור האמור לעיל.

בברכה,
משה אוסטר, עו"ד

העתק: עו"ד דני חורין, יועמ"ש משרד החדשנות, המדע והטכנולוגיה ומשרד התרבות והספורט